

Vista – prostor za prihodnost

V okviru projekta Šola odprte kohezije smo se dijaki 2. letnika Gimnazije ŠC Velenje odločili raziskati izgradnjo parka Vista, ki danes predstavlja enega osrednjih prireditvenih prostorov v Velenju.



Dijaki raziskovalci na Visti. Foto: Tatjana Kikec

Naš cilj je bil ugotoviti, ali Vista služi svojemu namenu in v kolikšni meri prispeva k turističnemu razvoju območja. To smo preverili z analizo zadovoljstva prebivalcev in dejanske rabe prostora na podlagi anketiranja prebivalcev Šaleške doline. Razvoj območja smo raziskali z intervjuji predstavnikov ustanov, ki so sodelovale pri načrtovanju in izgradnji projekta ter danes upravljajo Visto. Dodatno nam je arhitekt projekta s strokovnim vpogledom v zasnovo in gradnjo omogočil celovitejše razumevanje doseženih rezultatov.

Vista – park z razgledom je večnamenski prostor ob Velenjskem jezeru, ki sprejme do 30 tisoč obiskovalcev. Območje je zasnovano kot prostor, kjer se radi zadržujejo domačini ob vsakodnevnih prostočasnih dejavnostih v naravi. Vista je danes sicer že dobro prepoznavna v domačem okolju in tudi širom Slovenije, še pred nekaj desetletji pa je bilo to območje znano predvsem po tem, da ga je zaradi odkopavanja premoga zalila voda, ki je potopila celotne vasi.



Pogled na Visto.

Dostopno na: <https://www.visitsaleska.si/sl/vista/park/>.
Pridobljeno: 22. 4. 2026.

Nastanek šaleških jezer

V davni zgodovini je Šaleško dolino prekrival pragozd. Okoli so se sprehajali mastodonti, katerih okostja so leta 1964 odkrili pri Škalah. Skozi tisočletja je nastajal premog kot preostanek orjaških dreves, ki so odmrla in se pogreznila v močvirje. V Velenju so sloj premoga odkrili že leta 1766, pridobivati pa so ga začeli v 19. stoletju. Kot posledica rudarjenja so nastala tri velika šaleška jezera: Velenjsko, Škalsko in Družmirsko, ki so poplavila več vasi. Številni prebivalci so bili zato prisiljeni zapustiti

so svoje domove ter si na novo ustvariti življenje drugje. Odkop premoga ponekod poteka še danes, zato se območje nenehno spreminja, izvajajo pa se le nujna vzdrževalna dela.

Oživitev degradiranega območja

Pred tremi desetletji je bilo območje, kjer je danes Vista, povsem drugačno in nepriljubljeno. S premišljenimi vlaganji in načrtovanjem je Mestna občina Velenje nekdanje degradirano območje preoblikovala v eno najprivlačnejših turističnih točk v mestu. Postopoma so uredili plažo, nato pa se je porodila ideja o večnamenskem prostoru ob jezeru. Zasnovo so začeli razvijati leta 2008 z javnim natečajem, na katerem je zmagal domači arhitekt Rok Poles, ki dobro pozna lokalno okolje in zgodovino ter je to upošteval pri načrtovanju.



Gradnja Viste (Gradivo hrani MO Velenje)

Razvoj Viste

»Osnovna ideja projekta je bila zasnova večnamenskega prostora, ki bi bil primeren za vsakodnevne obiskovalce in tudi za organizacijo večjih prireditev. Izgradnjo smo sofinancirali Mestna občina Velenje v višini 2,9 milijonov evrov, država v višini 1,2 milijona evrov in Evropska unija iz kohezijskega sklada v višini 4,8 milijonov evrov,« nam je povedala predstavnica MO Velenje ga. Katja Remic Novak.



Kdo je financiral projekt Vista?

Prostor so oblikovali kot geometrijsko mrežo z vso potrebno podporno infrastrukturo. Zgradili so oder, razgledno ploščad in dodatni servisni objekt, ki je zlit z okoljem v obliki polkrožne stavbe z intenzivno zeleno streho. Travnate površine so pozimi urejene v

sankališče in nudijo odlično zabavo za najmlajše. Elipsa na sredini, prvotno načrtovana za drsališče, pa pozimi služi kot poligon za tek na smučeh.



Pri načrtovanju in izgradnji so se srečali s številnimi izzivi: z močvirnatim terenom, dolgotrajnimi birokratskimi postopki, epidemijo covid-19, pomanjkanjem finančnih sredstev za streho, napakami gradbenega podjetja, ki je posekalo drevesa, ki bi morala ostati, dodatnimi zahtevami Mestne občine Velenje, uničenjem starih kipov mastodontov med transportom, stečajem podjetja, pomanjkanjem prostorov za tehnično osebje ter zapiranjem zadnje strani odra zaradi vetra, ki je oviral koncerte ... »Večino težav so uspešno rešili – manjšo odprtino na ploščadi so na primer zakrili z grafičnim napisom, uničene mastodonte pa so nadomestili z novimi,« pove arhitekt Rok Poles, ki opiše Visto kot prostor, »kjer se mesto sreča z jezerom, arhitekturni elementi pa delujejo kot kolaž, ki ga sestavljajo dolge sence, odsevi v jezeru in svetlobni učinki. V prostor smo vključili tudi rastlinske vrste, ki jih v Velenju pred tem ni bilo.« Prepričan je, da je Vista prostor z neskončnimi možnostmi za nadaljnji razvoj.



Arhitekt Rok Poles dijakom predstavlja Visto. Foto: Tatjana Kikec

Vista danes

Vista danes obsega nekaj več kot 46.000 m² urejenih površin. Za obiskovalce je najbolj zanimiva razgledna ploščad, visoka 14 metrov, saj jim omogoča razgled na Velenjsko jezero in okoliške vzpetine.

Tako poleti kot pozimi Vista vabi rekreativne športnike. Dostopna je peš, s kolesom, rolerji ali rolko. Urejeno je otroško igrišče. Pozimi tudi z umetnim snegom uredijo tekaške proge in sankališče. V neposredni bližini so teniška igrišča, igrišča za košarko in odbojko na mivki. Številne rekreativne aktivnosti omogoča tudi jezero (plavanje, supanje, surfanje, jadranje ...).

G. Stanko Brunšek, vodja Viste, je poudaril: *»Predvsem pa je Vista prostor druženja za vse generacije. V zadnjih letih je gostila že številne koncerte, sejme, kulturne, izobraževalne in tudi športne dogodke. Ima izjemen potencial, saj predstavlja največji »open-air« prireditveni prostor v širši okolici.«*



Days of Thunder na Visti. Foto: Tajda Krenker



Proga za tek na smučeh. (Gradivo hrani MO Velenje)

Vista v prihodnje

Še ne tako dolgo nazaj degradirano območje danes ponuja številne možnosti na različnih področjih.

Rezultati ankete kažejo, da je Vista svoj namen dosegla le delno oziroma da obstaja še precej prostora za izboljšave. Anketiranci njen vpliv na gospodarski in širši razvoj regije večinoma ocenjujejo kot zmeren.

Ugotovitve intervjujev te rezultate dopolnjujejo, saj potrjujejo, da je projekt uspešno prispeval k revitalizaciji degradiranega območja in vzpostavitvi sodobnega večnamenskega prostora. Hkrati pa opozarjajo na številne izzive (infrastruktura, vremenski pogoji ...), ki vplivajo na njegovo delovanje.

Menimo, da lahko lokalna skupnost na podlagi raziskave pridobi pomembne usmeritve za nadaljnje izboljšanje funkcionalnosti prostora in povečanje števila obiskovalcev. Veseli smo, da se za izsledke naše raziskave zanima tudi Zavod za turizem Šaleške doline, ki upravlja Visto, saj to povečuje verjetnost njihove dejanske uporabe v praksi. Na osnovi rezultatov našega raziskovanja pa ugotavljamo, da je še veliko prostora za nadaljnji razvoj in izboljšave. Tega se zavedajo tudi upravljavci, ki želijo do leta 2028 na Visto privabiti 100.000 obiskovalcev letno.